

Ewa Magier

ÓŚRODKI AKTYWNOŚCI POZADYDAKTYCZNEJ MŁODZIEŻY SŁUBIC

Przedmiotem niniejszego opracowania jest analiza tej części badań słubickich, które traktują o rodzajach aktywności młodzieży i miejscach spotkań z rówieśnikami w czasie wolnym od obowiązków szkolnych.

Dane uzyskane w badaniach opracowano stosując metodę panelu i analizę wariancji. W panelu porównywano odpowiedzi dwukrotnie uczestniczących w badaniach: w 1992 i 1993 roku. Wyniki panelu analizowano w kontekście stałości postawy respondentów odnośnie do miejsca i sposobu spędzania czasu wolnego. W analizie wariancji postawiono pytanie, jak rozmaite czynniki (płeć, wiek, status społeczny rodziny i uzyskane oceny z języka polskiego) wpływają na wybór sposobu i miejsca spotkań ze znajomymi. W przypadku ocen z języka polskiego zależność statystyczna z interesującą nas zmienną zależną jest albo bardzo słaba, albo żadna, dlatego czynnik ten — jako mało różnicujący — został z analiz wyłączonej.

Szkoła — jako miejsce imprez kulturalnych i towarzyskich spotkań młodzieży — była kategorią wyróżnioną w kwestionariuszu. Opracowanie panelowe wykazuje, że 41,8% respondentów uaktywniło się spotykając się właśnie w szkole. Są to te osoby, które w poprzednim badaniu wykazywały mniejszą gotowość uczestnictwa w imprezach szkolnych niż obecnie. 25% osób wcześniej traktujących szkołę jako punkt spotkań towarzyskich — obecnie z tego zrezygnowało. 32,8% badanych nie zmieniło swoich upodobań; większość tej grupy stanowią osoby rzadko spotykające się w szkole.

Należy zaznaczyć, że szkoła jest miejscem, w którym uczniowie Słubic spędzają często swój czas wolny; częściej dotyczy to osób badanych w pierwszej próbie ($M_1 = 2,05$) i rzadziej osób z próby drugiej ($M_2 = 2,29$). W czasie wolnym najczęściej odwiedzają szkołę dziewczęta z rodzin o wysokim statusie ($M_2 = 1,68$) i najmłodsze ($M_1 = 1,98$). Najrzadziej na imprezach szkolnych można spotkać chłopców najstarszych ($M_1 = 2,55$) i z rodzin o niskim statusie społecznym ($M_2 = 2,22$).

Kolejnym uwzględnionym w kwestionariuszu miejscem spotkań była dyskoteka. 41,5% respondentów udzieliło takich samych odpowiedzi w obu badaniach (najczęściej zaznaczana była tu odpowiedź „rzadko”). Wysokość odsetka świadczy o dużej stałości w traktowaniu dyskoteki jako miejsca

relaksu. Z respondentów ponownie biorących udział w badaniach 34% odkryło dyskotekę jako sposób wykorzystania czasu wolnego, a 24,4% zrezygnowało z odbywania w niej spotkań towarzyskich. Dyskoteka jest atrakcyjniejszą formą spędzania czasu dla osób badanych w próbie z 1993 roku ($M_2 = 2,18$) niż dla próby z 1992 ($M_2 = 2,25$).

Zastosowanie analizy wariancji wskazało, że najistotniejszymi czynnikami wchodzącymi w statystyczną zależność z czasem spędzonym w dyskotekowych klubach są płeć (w obu próbach) i status społeczny rodziny ucznia (w drugiej próbie). Najczęściej w dyskotekach, w gronie swoich znajomych, pojawiają się dziewczęta z rodzin o wysokim statusie społecznym ($M_2 = 1,74$), a najrzadziej chłopcy z rodzin o niskim statusie społecznym ($M_2 = 2,49$).

Obiekty sportowe są kolejnym ośrodkiem spotkań wyróżnionym w naszych badaniach. 44,8% — to odsetek osób, które w badaniach panelowych dwukrotnie informowały o takiej samej częstotliwości (najliczniejszą grupę stanowiły tu osoby podkreślające odpowiedź „rzadko”) spotkań na terenie obiektów sportowych. Osób, które przestały traktować obiekty sportowe jako miejsce kontaktów z rówieśnikami, było tyle samo, co osób, dla których to samo miejsce — wcześniej odrzucane — stało się obecnie atrakcyjne (26,6%).

Obiekty sportowe nie są wykorzystywane przez młodzież do spotkań. W obu grupach dziewczęta rzadziej pojawiają się na terenie obiektów sportowych w gronie swoich rówieśników ($M_1 = 2,96$; $M_2 = 2,82$) niż chłopcy ($M_1 = 2,36$, $M_2 = 2,31$). Z wiekiem również spada zainteresowanie korzystaniem z boisk czy sal gimnastycznych. Najczęściej można w tych miejscach spotkać uczniów klas siódmych ($M_1 = 2,38$), a najrzadziej uczniów z klas najstarszych ($M_2 = 2,75$). W późniejszym badaniu grupą wiekową najrzadziej spotykaną na obiektach sportowych byli uczniowie klas pierwszych szkół średnich ($M_2 = 3,00$).

Z podanych średnich wynika, że spotkania w grupach rówieśniczych na terenie różnych obiektów sportowych nie są częste, a już szczególnie rzadkie w przypadku dziewcząt. Sytuacja ta nie wiąże się ze specyfiką miasta Słubice. Badania potwierdzają niepokojące zjawisko małego zainteresowania młodzieży sportem. W Polsce istnieje ogólna tendencja do negatywnego traktowania zajęć wychowania fizycznego, małego wykorzystywania obiektów sportowych do rozrywki¹. Pytaniem otwartym pozostaje, dlaczego w tak młodym wieku (maksymalnie 18 lat) młodzież rezygnuje z czynnego odpoczynku.

Kolejnym miejscem, w którym młodzież słubicka spędza wolny czas, są skwery, parki, ulice. Analiza panelowa wykazała, że są to miejsca stale i często wykorzystywane do spotkań towarzyskich (43,6%). 31,9% osób badanych przestało traktować skwery jako miejsce poszerzania kontaktów, a 24,4% włączyło je do miejsc, w których obecnie spotykają się ze znajomymi. Okazuje

¹ *Młodzież polska. Wybrane fragmenty raportu*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 1994, 2, s. 17-21.

się, że ulice i skwery to najczęstsze miejsca spotkań, przy czym zmienna wieku (klasy) nie różnicuje istotnie wypowiedzi respondentów. Z reguły na placach i ulicach w czasie wolnym od zajęć spotykają się dziewczęta ($M1 = 2,12$, $M2 = 2,16$). Dla chłopców z rodzin o niskim statusie społecznym nie jest to atrakcyjny sposób spędzania czasu wolnego ($M1 = 2,26$, $M2 = 2,32$).

Badania panelowe wskazują, że spotykanie się z rówieśnikami w kawiarniach czy restauracjach charakteryzuje się dużą labilnością. Prawie 45% osób udzieliło takiej samej odpowiedzi w obu badaniach: większość z nich rzadko wybiera kawiarnie jako miejsce organizowania czasu w grupach rówieśniczych, ale jednocześnie prawie 40% osób zrezygnowało z nich jako z miejsc kontaktowych i jedynie 16% osób uprzednio nie bywających w różnego rodzaju lokalach, obecnie traktuje kawiarnie jako atrakcyjne miejsca spotkań.

Analiza danych pokazuje, że spotkania w tego typu miejscach nie są domeną ślubickiej młodzieży. W kawiarniach najczęściej można spotkać osoby z rodzin o wysokim statusie społecznym i w większości są to dziewczęta ($M1 = 2,33$, $M2 = 1,92$); z reguły są to uczniowie klas starszych. Najrzadszymi bywalcami lokali są młodsi uczniowie ($M1 = 2,69$, $M2 = 3,10$) z rodzin o niskim statusie. Młodzież z rodzin o niskim statusie społecznym nie dysponuje środkami finansowymi, które umożliwiają korzystanie z kawiarni. Uczniowie młodszych klas jeszcze nie odczuwają potrzeby spotykania się w tego typu miejscach lub też obawiają się, że dorośli nie zaakceptują takiej formy rozrywki i będą próbowali wyciągnąć z tego powodu restrykcyjne konsekwencje².

Mieszkania rodziców respondentów to następny ośrodek spotkań uczniów. Panel dał podstawy do wniosku, że preferowanie mieszkań jako miejsc kontaktowych jest mniej trwałe (38,6%) niż poprzednio wymienionych miejsc (w odsetku tym najliczniej i w sposób zbliżony liczbowo pojawiała się odpowiedź „rzadko” i „często”). 31,8% badanych zmieniło swoje upodobania i właśnie jako miejsce kontaktów z rówieśnikami obecnie wybrało mieszkania. Z kolei 29,6% osób szuka innych możliwości spotkań z rówieśnikami w czasie wolnym.

Mieszkania rodziców są najmniej atrakcyjnym miejscem spotkań dla uczniów klas najniższych ($M1 = 2,46$, $M2 = 2,40$), czyli dla tej grupy wiekowej, która relatywnie najczęściej spotyka się na terenie obiektów sportowych. W próbie pierwszej częściej mieszkania są wybierane przez dziewczęta ($M1 = 2,12$); chłopcy szukają innych form i miejsc zagospodarowania czasu wolnego, a w mieszkaniach rzadko przebywają ($M1 = 2,63$).

Najmniej atrakcyjnymi miejscami do kontaktów rówieśniczych jawią się młodzieży centra handlowe i dworce kolejowe. 48,5% osób pytanych o centra handlowe jako miejsce spotkań udzieliło takiej samej odpowiedzi w obu badaniach. W analogicznym pytaniu o dworce — 55,4% osób nie zmieniło

---

² L. G o ł d y k a, *Mikrosystem rówieśniczy młodzieży ślubickiej*, [w:] *Postawy młodzieży szkolnej terenów przygranicznych w okresie transformacji ustrojowej*, Zielona Góra 1995.

odpowiedzi. W obu przypadkach z reguły odpowiedzią była kategoria „rzadko” lub „nigdy”. W centrum handlowym obecnie spotyka się 21,6% osób wcześniej się tam nie spotykających, natomiast 25,2% badanych zarzuciło ten sposób wypełniania czasu. Dla 27,2% osób dworce przestały być miejscem kontaktów towarzyskich, a 17% włączyło je do swoich miejsc kontaktowych z kolegami.

Status społeczny ma mniejszy wpływ na wybór tego typu miejsc do kontaktowania się niż płeć, która jest tu czynnikiem istotnie różnicującym wypowiedzi. W centrach handlowych najczęściej spotykają się dziewczęta z klas ósmych ($M_2 = 2,65$) i jednocześnie pochodzące z rodzin o wysokim statusie społecznym ($M_2 = 2,72$). Zdecydowanie rzadko spotykają się w centrach chłopcy z rodzin o niskim statusie społecznym ($M_2 = 3,03$). Dziewczęta wchodzące w okres dojrzewania wyczułone są na sprawy swego wyglądu, a centra handlowe dają poniekąd szansę orientacji w aktualnych trendach mody.

Dworce są zdecydowanie najrzadziej wybierane na miejsce spotkań towarzyskich ($M_1 = 3,37$, $M_2 = 3,59$). Najistotniejszymi czynnikami wpływającymi na taki wybór są klasa i status społeczny. Najrzadziej na dworcach spotykają się najmłodsi uczniowie, o średnim i wysokim statusie społecznym, a najczęściej — najstarsi, z rodzin o statusie niskim ($M_1 = 3,03$, $M_2 = 3,39$).

Drugi blok zagadnień dotyczących zagospodarowania czasu wolnego przez młodzież ślubicką obejmował pytania o sposób spędzania czasu i o działania, jakie młodzież podejmuje wraz ze swoimi rówieśnikami.

Z osób poddanych badaniu panelowemu 42% przestało widzieć sens chodzenia bez celu (taka kategoria została wyróżniona w kwestionariuszu), a z kolei 20% osób sens w takim działaniu odkryło. Nie zmieniło swoich odpowiedzi 38%, a większość z tego odsetka to osoby, które rzadko spędzają czas chodząc bez celu. Młodzież ślubicka stwierdzała, że z reguły nie lubi chodzić bez celu i w ten sposób spędzać ze sobą czas wolny od obowiązków ($M_1 = 2,54$, $M_2 = 2,93$). W próbie pierwszej badani bez względu na płeć, status i wiek rzadko informowali o tej formie spędzania czasu. Analiza wariancji wykazała, że w próbie drugiej istotny wpływ na bezcelowe chodzenie ma płeć (mocniej) i status społeczny (słabiej). Częściej zdarza się chodzić bez celu dziewczętom o wysokim statusie społecznym ($M = 2,60$), a najrzadziej chłopcom z rodzin o średnim statusie ($M = 3,16$).

Około 40% osób przestało traktować rozmowy z rówieśnikami jako atrakcyjny sposób spędzania czasu, a dla 11% właśnie ten sposób obecnie atrakcyjnym się staje. 49% nie zmieniło swoich upodobań i w większości bardzo często rozmawia z rówieśnikami.

Badania metodą analizy wariancji wykazały, że młodzież ślubicka bardzo lubi prowadzić rozmowy, w ten sposób spędzając czas wolny ($M_1 = 1,35$, $M_2 = 1,69$). W obu próbach wyniki charakteryzują dziewczęta jako bardziej aktywne werbalnie ($M_1 = 1,22$, $M_2 = 1,54$) niż chłopcy ($M_1 = 1,44$, $M_2 =$

1,87). Zapewnianie czasu wolnego rozmowami jest domeną dziewcząt z klas najniższych i rzadziej — chłopców z klas ósmych.

Na pytanie, czy uczniowie podczas spotkań z rówieśnikami bawią się, większość z nich odpowiadała „rzadko” ($M_1 = 2,81$, $M_2 = 2,64$). W badaniu pierwszym żaden z obranych wcześniej czynników nie różnicuje wyboru wypowiedzi. W badaniu drugim czynnikiem różnicującym jest w zasadzie tylko klasa, słabiej płeć. Z wiekiem zwiększa się częstotliwość zabawy jako rodzaju aktywności w czasie wolnym, jednak interpretacja tej zależności nie jest jednoznaczna. Prawdopodobnym źródłem trudności interpretacyjnych jest niefortunne określenie „bawić się”. Może być ono rozumiane bardzo szeroko, jako np. zabawa zabawkami, jak czynią to dzieci — stąd może deklaracje młodszych respondentów o braku zainteresowania zabawą, gdyż w tym wieku są oni szczególnie wyczuleni na traktowanie siebie samych jako młodzieży, a jakiegokolwiek przejawy infantylnych zachowań (takimi może jawić im się zabawa) nie są przez nich akceptowane. Z kolei u starszych uczniów konotacja terminu „bawić się” mogła ewoluować w kierunku terminu oznaczającego zabawę towarzyską z rówieśnikami, np. na prywatkach, samodzielnie przygotowanych konkursach, ogniskach czy biwakach. Swoboda interpretacji, jaką daje ten termin, uniemożliwia bardziej precyzyjne wyjaśnienie zaobserwowanych zależności.

Panel ujawnił, że 28,6% badanych wcześniej uprawiających sport obecnie z niego zrezygnowało. 21,5% zaczęło uprawiać sport wraz z rówieśnikami, a 50% badanych potwierdza brak zainteresowania sportem jako formą rozrywki. Jak na młodzież będącą w fazie intensywnego rozwoju fizycznego, częstość towarzyskich spotkań wiążących się z uprawianiem sportów jest zaskakująco niska ($M_1 = 2,65$, $M_2 = 2,64$). Młodzież rzadko wykorzystuje uprawianie sportu jako sposób relaksu realizowany wspólnie ze swoimi znajomymi. Osobami najczęściej uprawiającymi sport i jednocześnie w ten sposób kontaktującymi się ze znajomymi są chłopcy z rodzin o wysokim statusie społecznym i z klas pierwszych szkoły średniej. Dla dziewcząt jest to bardzo mało atrakcyjna forma spotkań z rówieśnikami i organizowania sobie czasu wolnego.

Stałość charakteryzuje młodzież w wyborze manifestacji politycznych — aż 71% osób udzieliło takich samych odpowiedzi w obu badaniach; większość z tego odsetka to osoby rzadko uczestniczące w tego typu wydarzeniach. 15% uaktywniło się politycznie, a 13,6% z takiej aktywności zrezygnowało.

Młodzież najrzadziej wykorzystuje czas wolny uczestnicząc w manifestacjach politycznych, wiecach i odczytach. Prawie nigdy nie zdarza się jej szukać kontaktów towarzyskich w tego typu zajęciach ($M_1 = 3,78$, $M_2 = 3,77$). Nikły udział młodzieży słubickiej w politycznych wydarzeniach potwierdza ogólnopolską tendencję w nastawieniu do polityki i organizacji politycznych.

Z badań³ wynika, że żadne organizacje polityczne nie są bliskie młodzieży polskiej i nie pociągają jej kariera polityczna.

Dla 30% osób badanych spotkania towarzyskie przestały łączyć się z odrabianiem zadań domowych, a 25% osób — mimo iż wcześniej tego nie robiły — obecnie uważa, że podczas spotkań z rówieśnikami można rozwiązywać zadania domowe. 45% nie zmieniło swoich deklaracji, większość z tej grupy to osoby rzadko przeznaczające czas wolny i czas spotkań towarzyskich na odrabianie zajęć domowych. Z reguły spotkania z rówieśnikami w czasie wolnym od obowiązków są spotkaniami czysto towarzyskimi i rzadko ($M_1 = 2,92$, $M_2 = 2,87$) zdarza się na tych spotkaniach wspólne odrabianie zadań domowych. W pierwszej próbie żaden z czynników nie różnicuje tego typu zachowań. Uzyskane rezultaty prowadzą do wniosku, że młodzież zasadniczo unika sytuacji, w których spotkania towarzyskie miałyby się zmieniać w zbiorowe opracowywanie materiału zadanego w szkole, a szczególną niechęć żywią do tego ośmioklasiści z rodzin o wysokim statusie społecznym ($M = 3,09$), mniejszą siódmoklasiści z rodzin o średnim statusie społecznym ($M = 2,69$).

W kwestionariuszu postawiono pytanie, czy respondenci wykorzystują czas wolny do pracy z komputerem. 43% osób udzieliło takiej samej odpowiedzi, jak w badaniu poprzednim (w większości odpowiedź „rzadko” lub „nigdy”). Prawie 28% uprzednio spędzających czas wolny przy komputerze obecnie tego nie czyni, a 19% osób, które wcześniej tego nie robiły, obecnie wymienia taką formę odpoczynku.

Wykorzystywanie czasu wolnego do spotkań z kolegami przy komputerze jest rzadkie ($M_1 = 2,88$, $M_2 = 2,75$). Jest to forma spędzania czasu wchodząca w istotne zależności z płcią, statusem i klasą. Im wyższy status społeczny rodziny i niższy wiek, tym częstsze spotkania z kolegami przy komputerach. Zdecydowanie częściej od dziewcząt przy komputerach spotykają się chłopcy i tego typu rozrywka jest ich domeną. Najczęściej wykorzystują tę formę organizowania sobie czasu najmłodsi chłopcy z rodzin o wysokim statusie społecznym.

55,6% osób odpowiadało tak samo w obu badaniach na pytanie o słuchanie muzyki w czasie wolnym. Większość tego odsetka czyni to często. Około 30% odkryło słuchanie muzyki jako dobry sposób relaksu, a 19% z niego zrezygnowało.

Dla badanej młodzieży muzyka odgrywa bardzo istotną rolę w zagospodarowaniu czasu wolnego. Badani z obu grup bardzo często słuchają muzyki ($M_1 = M_2 = 1,50$), istnieją jednak istotne różnice wyznaczone przez klasę i płeć. Ogólnie można stwierdzić, że to dziewczęta ze starszych klas organizują spotkania towarzyskie właśnie przy muzyce ($M_1 = 1,41$, $M_2 = 1,44$),

---

³ *Spontaniczna kultura młodzieżowa*, red. J. Wertenstein-Żuławski, Wrocław 1991; M. D z i e w u l s k a, *Wstyd i wychowanie*, „Res Publica” 1992, 2, s. 20-22.

najrzadziej (choć i tak często) tak się zachowują najmłodsi chłopcy ($M_1 = 1,82$, $M_2 = 1,88$).

42,30% osób odpowiada tak samo w obu badaniach na pytanie o kino jako miejsce spotkań z rówieśnikami. Prawie 30% osób w drugim badaniu stwierdziło, że kino sprzyja kontaktom towarzyskim, choć wcześniej tak nie uważało; dla 22,48% osób kino przestało być miejscem kontaktów. Kino w Słubicach nie jest szczególnie częstym miejscem spotkań respondentów ($M_1 = 2,74$, $M_2 = 2,64$). W pierwszej próbie żaden z czynników nie determinował uczęszczania do kina. Analiza wariancji próby drugiej wykazała, że do kina chodzą najczęściej dziewczęta ($M_2 = 2,56$) z młodszych klas ($M_2 = 2,35$) i z rodzin o wysokim statusie społecznym ($M_2 = 2,47$). Najrzadszymi bywalcami kina są najstarsi chłopcy z rodzin o niskim statusie społecznym.

Odsetek osób, które mają w obu badaniach taką samą opinię o prywatkach jako metodzie organizowania czasu wolnego, jest zbliżony do odsetka osób, które obecnie wyrażają chęć uczestniczenia w tych imprezach i wynosi około 38%. 23% osób uprzednio organizujących spotkania na prywatkach obecnie z ich rezygnuje.

Częściej niż w kinach młodzież słubicka lubi się spotykać na prywatkach i imprezach tanecznych ($M_1 = 2,44$, $M_2 = 2,47$). Istotnymi czynnikami różnicującymi są klasa i płeć, a w próbie drugiej również status. Zdecydowanie preferują takie wykorzystanie czasu wolnego najstarsi respondenci, najmłodsi — najrzadziej z całej grupy. Podobnie jak przy wyborze kina, tak i tu najczęściej w ten sposób będą odpoczywać najstarsze dziewczęta z rodzin o wysokim statusie społecznym.

39% osób nie zmieniło odpowiedzi w obu badaniach co do spędzania czasu wolnego przed telewizorem. Taki sam odsetek osób przedtem nie zainteresowanych telewizją ani wideo obecnie w ten sposób spędza czas wolny od obowiązków szkolnych. 22,5% osób wcześniej zainteresowanych programami telewizyjnymi obecnie zmieniło swoje zainteresowania i szuka rozrywek z rówieśnikami gdzie indziej.

Kino i prywatki to rozrywki wymagające pewnych nakładów finansowych i faktycznie osoby z rodzin o niskim statusie społecznym mogą mieć kłopoty z wykorzystaniem kina i prywatek w wypełnianiu czasu wolnego. Osoby o niskim statusie społecznym będą poszukiwały mniej kosztownych sposobów, np. oglądanie programów telewizyjnych i filmów na wideo. Oglądanie telewizji jest dość powszechne ($M_1 = 2,34$, $M_2 = 2,10$). Jak można było to przewidzieć, częściej korzystają z telewizji osoby z niskim statusem społecznym ($M_1 = 2,07$, $M_2 = 2,05$) i częściej są to chłopcy ($M = 1,93$) niż dziewczęta ($M_2 = 2,23$). Najrzadziej przed telewizorem spędzają czas dziewczęta z rodzin o wysokim statusie ($M = 2,51$), najczęściej chłopcy o średnim statusie ($M = 1,80$).

Można stwierdzić, że młodzież słubicka w porównaniu z młodzieżą z innych części kraju nie wykazuje szczególnej odmienności. Uczniowie Słubic

w dość zróżnicowany sposób spędzają wolny czas z rówieśnikami i nie istnieje jakiś specyficzny, wyraźny trend w pozadydaktycznej aktywności młodzieży. Po dokonaniu uogólnienia jawi się następujący obraz pozadydaktycznej aktywności młodzieży ślubickiej:

1) Szkoła, ulice, skwery i parki są najpopularniejszymi miejscami spędzania czasu wolnego badanej młodzieży. Najczęściej można ją spotkać na manifestacjach politycznych, na dworcach i w centrach handlowych.

2) Najczęstszą formą aktywności są rozmowy między rówieśnikami.

3) Osoby z rodzin o niskim statusie społecznym wybierają inne miejsca i formy aktywności niż osoby z rodzin o statusie wysokim. Prawdopodobieństwo spotkania się tych osób (i ewentualnej integracji środowiska młodzieży) jest bardzo małe.

4) Dziewczęta mają zdecydowanie szerszy zakres form i miejsc aktywności niż chłopcy.

5) Sport nie jest popularną formą wypełniania czasu wolnego przez ślubicką młodzież.

Badana młodzież akceptuje te formy rozrywki, które są łatwo dostępne i nie wymagają podjęcia trudu przy ich realizacji.

Ewa Magier

ZENTREN AUßERSCHULISCHER AKTIVITÄTEN DER JUGENDLICHEN IN SŁUBICE

Im Artikel wurde eine Analyse der Untersuchungen durchgeführt, die außerschulische Aktivitäten der Jugendlichen in Słubice betrifft, d. i. der Orte und Formen der Freizeitgestaltung.

Das gesammelte Material wurde der Panel- und Varianzanalyse unterzogen. Nach der Bearbeitung der Untersuchungsergebnisse wurden folgende Schlüsse gezogen:

1. Es gibt keine entschieden dominierende Form der Aktivität der Jugendlichen.
2. Die Jugendlichen verbringen meistens ihre Freizeit in der Schule, in Parks, auf den Straßen und Grünflächen. Am seltensten — auf den Bahnhöfen, bei politischen Demonstrationen und in Handelszentren.
3. Die häufigste Form der Aktivität sind Gespräche.
4. Es gibt keine Möglichkeit der Intergierung des Jugendmilieus, denn Personen anderen Geschlechts und aus Familien vom verschiedenen gesellschaftlichen Status andersartige Orte und Formen der Unterhaltung wählen.
5. Die Mädchen kennzeichnen sich durch ein breiteres Spektrum von Arten und Orten der Aktivität als die Jungen.
6. Der Sport wird kaum zum Zeitvertreib genutzt.